

Remissvar Ds 2015:26

Folkbildningsrådet har fått promemorian Ds 2015:26 Avskaffande av systemet med etableringslotsar på remiss.

Folkbildningsrådet tillstyrker förslaget att systemet med etableringslotsar avskaffas.

Etablering av nyanlända

I promemorian görs bedömningen att det behövs ingen särskild insats som ersätter tjänsten etableringslots.

Folkbildningsrådet vill i sammanhanget lyfta fram våra erfarenheter av etableringskurser på folkhögskola som startade 2014 och planeras pågå i fyra år.

Etableringskurs på folkhögskola är ett uppdrag från Arbetsförmedlingen till Folkbildningsrådet att på de statsbidragsberättigade folkhögskolorna genomföra verksamheten i enlighet med regeringsbeslut. I april 2015 slöt Folkbildningsrådet och Arbetsförmedlingen ett ändringsavtal att dubbla antalet platser på etableringskurs från 1 200 platser 2014 till 2 400 år 2015.

Etableringskurs på folkhögskola riktar sig till personer som omfattas av etableringsuppdraget enligt lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197) och som har en etableringsplan. Efter avslutad kurs erhåller deltagarna ett kompetensintyg som kan ligga till grund för validering av fortsatta studier på folkhögskola, SFI eller inom den kommunala vuxenutbildningen. Deltagaren erhåller också en plan för att fortsätta närma sig arbetsmarknaden.

Folkbildningsrådets uppföljning av verksamheten år 2014 visar att folkhögskolorna kartlägger deltagarnas språknivå och anpassar upplägget därefter. För att öka deltagarnas möjlighet till arbete utgår man från deltagarnas erfarenheter och identifierar deras målbild. Man arbetar vidare med att förbättra deltagarnas självförtroende, valideras deras kunskaper

och erfarenheter, motivera, verklighetsförankra, vidga perspektiven och vägleda. Konkreta exempel på orienterande insatser är att arbeta med mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, jämställdhet, om hur samhället är organiserat, kulturen i Sveriges samt det praktiska vardagslivet.

Asylsökandes och nyanländas tillgång till folkbildning

Utrikes födda deltagare deltar i hög utsträckning i folkbildningsverksamhet. 33 procent av deltagarna i Allmän kurs höstterminen 2014 var födda utomlands. Var fjärde deltagare i Allmän kurs var utrikes född med behov av stöd i svenska språket. I de Särskilda kurserna var andelen utrikes födda 13 procent, 3 procent var utrikes födda med behov av stöd i svenska.

Av deltagarna i Studiecirkel rapporterades 19 procent utrikes födda år 2014. Utrikes födda deltagare har över åren ökat sin andel av deltagare totalt.

Riksdagen beslutade i juni 2015 att avsätta 30 miljoner kronor till särskilda folkbildningsinsatser för asylsökande och för personer som har fått uppehållstillstånd och bor i Migrationsverkets anläggningsboende. Riksdagen har därefter fastställt förordning om statsbidrag till särskilda folkbildningsinsatser för asylsökande och vissa nyanlända invandrare. Förordningen träder i kraft den 15 augusti 2015. Verksamheten ska genomföras under 2015.

De senaste åren har ett stort antal asylsökande sökt skydd i Sverige. Det ställer höga krav på myndigheter och institutioner men också på samhället i stort. I slutet av 2014 skrev nio svenska myndigheter under en gemensam avsiktsförklaring i syfte att stärka myndigheternas samordning runt de människor som kommer till Sverige för att söka skydd, förenas med anhöriga och som kan bidra med sin kompetens och erfarenhet på arbetsmarknaden.

Som ett led i detta arbete har Migrationsverket och Arbetsförmedlingen konstaterat att det skulle finnas stora samordningsvinster om folkhögskolor och studieförbund skulle kunna nyttjas för personer som antingen väntar på beslut i sitt ärende om uppehållstillstånd, eller som redan beviljats ett uppehållstillstånd.

Under våren 2015 har Folkbildningsrådet fört samtal med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen om folkbildning för asylsökande respektive personer som fått uppehållstillstånd i Sverige. Migrationsverket har uttryckt önskemålet att regeringen ger Migrationsverket möjlighet att efter rekvisition från Folkbildningsrådet lämna bidrag till utbildningsinsatser, riktade till asylsökanden eller personer som bor vid något av Migrationsverkets boenden,

genomförda av folkhögskolor och studieförbund. Med Arbetsförmedlingen förs diskussioner om utveckling av att Etableringskursen såväl vad gäller innehåll och kurslängd.

Folkbildningsrådet konstatera att folkhögskolor och studieförbund har en omfattande verksamhet med målgrupperna men skulle kunna göra mer. Folkbildningsrådet har i sitt budgetunderlag för 2016-2018 framfört att folkbildningen vill medverka i en utbildningsinsats för asylsökande och nyanlända för att minska tiden från ankomst till jobb i Sverige. För denna satsning har Folkbildningsrådet begärt 200 miljoner kronor.

Med vänlig hälsning

Britten Månsson-Wallin
Generalsekreterare